

Wychowanie do życia w rodzinie - klasa VI

1. Specyfika zajęć, organizacja - zajęcia odbywają się tylko w jednym półroczu, zgodnie z planem zajęć na dany rok szkolny. Uczniowie realizują treści zgodne Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 1999 r., Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 roku w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej oraz *Programem nauczania wychowania do życia w rodzinie dla klasy IV szkoły podstawowej „Wędrując ku dorosłości”*, autorstwa: Teresy Król.
2. Zajęcia odbywają się najpierw raz w tygodniu z całą klasą, a później prowadzone są zajęcia z podziałem na grupy, na zmianę grupa dziewcząt i grupa chłopców.
3. Specyfika zajęć, ocenianie:
 - a) zajęcia nie podlegają ocenie i nie mają wpływu na promocję ucznia do klasy programowo wyższej, ani też na ukończenie szkoły.
 - b) uczestnicy zajęć mogą otrzymywać gratyfikację - pochwały (wyrażone ustnie lub pisemnie) za:
 - pracę na lekcji - zaangażowanie, pomysłowość, wyszukiwanie i porządkowanie informacji, wnioskowanie;
 - współpracę w grupie, komunikowanie się, atmosferę pracy;
 - pracę dodatkową, np. przygotowanie nagrań, prezentacji, referatów, projektów itp.
4. Pochwały (pozytywne uwagi) lub negatywne uwagi uzyskane przez ucznia, mają wpływ na ocenę zachowania. uczeń uczestniczący w zajęciach na świadectwie otrzymuje wpis: uczestniczył/-a.
5. Na początku roku szkolnego rodzice (prawni opiekunowie) mogą zrezygnować z udziału dziecka w zajęciach poprzez zgłoszenie dyrektorowi szkoły, w formie pisemnej, rezygnacji z udziału dziecka w zajęciach.
6. Głównym celem zajęć, zgodnie z podstawą programową, jest ukazywanie wartości rodziny w życiu osobistym człowieka oraz pomoc w przygotowaniu się do zrozumienia i akceptacji przemian okresu dojrzewania. Wychowanie do życia w rodzinie uwzględnia czas dorastania, niepokoje i trudności pojawiające się w tym okresie rozwoju oraz sposoby radzenia sobie z nimi zarówno w aspekcie własnej osoby, w kontaktach rówieśniczych, jak i innych.

1. Z rodziny się nie wyrasta

Materiał nauczania:

1. WDŻ w klasie VI – tematy i zagadnienia
2. Kontrakt klasowy.
3. Rodzina – najmniejszą grupą społeczną.
4. Rola rodziny w zapewnieniu pomyślnego rozwoju dziecka.
5. Typy rodzin: małżeńska (nuklearna), wielopokoleniowa, pełna, niepełna, zrekonstruowana.
6. Rodzina zastępcza.
7. Rodzina adopcyjna.
8. Miłość i czas fundamentem życia rodzinnego.

Wymagania i cele szczegółowe kształcenia i wychowania:

Uczeń potrafi:

- przedstawić rodzinę jako najmniejszą grupę (komórkę) społeczną i najważniejsze środowisko rozwoju człowieka,
- scharakteryzować różne typy rodzin: małżeńska (nuklearna), wielopokoleniowa, pełna, niepełna, zrekonstruowana),
- ukazać specyfikę i rolę rodzin zastępczych,
- wyjaśnić na czym polega adopcja.

Uczeń uświadomi sobie, że:

- najważniejsza w rodzinie jest miłość i poświęcony czas

2. Rodzinne wychowanie

Materiał nauczania:

1. Znaczenie określenia, że ktoś jest dobrze wychowany (istota wychowania).
2. Wychowanie do dobra, prawdy i piękna.
3. Znaczenie zasad i norm moralnych w rozwoju człowieka.
4. Zaangażowanie poznawcze i emocjonalne rodziny w wychowaniu patriotycznym.

5. Formacyjna rola rodziny w tworzeniu hierarchii wartości:

- wartości fundamentem rodzinnej wspólnoty,
- urzeczywistnianie wartości w podejmowaniu decyzji życiowych,
- świadomy i odpowiedzialny wybór stylu życia.

Wymagania i cele szczegółowe kształcenia i wychowania:

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, w czym tkwi istota wychowania w rodzinie,
- przedstawić sposoby okazywania miłości, czułości i bliskości w rodzinie,
- wskazać znaczenie zasad i norm moralnych w życiu człowieka; dla ludzi wierzących – norm religijnych,
- wskazać wagę prawdy i uczciwości oraz postawy uczynności w życiu rodzinnym.

Uczeń uświadomi sobie, że:

- wychowanie to zachęta do szukania w życiu prawdy, dobra i piękna,
- rodzina pomaga budować hierarchię wartości, które wspierają młodego człowieka w podejmowaniu życiowych *decyzji*.

3. Rozwój ku dojrzałości i odpowiedzialności

Materiał nauczania:

1. Dojrzałość – celem, procesem i kierunkiem rozwoju.
2. Troska rodziców o harmonijny rozwój dzieci i osiągnięcie przez nie samodzielności.
3. Aktywność własna i samowychowanie.
4. Odpowiedzialność za siebie i za innych.
5. Dorosłość a dojrzałość; świadomość potrzeby kierowania własnym rozwojem.

Wymagania i cele szczegółowe kształcenia i wychowania:

Uczeń potrafi:

- określić cele życiowe związane z rozwojem i odpowiedzialnością,
- zrozumieć troskę rodziców o rozwój samodzielności ich dzieci,

- wskazać na rolę aktywności własnej w rozwijaniu swoich predyspozycji i pasji,
- określić, na czym polega samowychowanie i odpowiedzialność za własne lub czyjeś czyny.

Uczeń uświadomi sobie, że:

- dorosłość i dojrzałość – *to nie to samo*.

4. Sztuka rozmowy

Materiał nauczania:

1. Przebieg procesu komunikacji społecznej.
2. Znaczenie sztuki porozumiewania się.
3. Komunikacja werbalna i niewerbalna.
4. Reguły dobrego słuchania.
5. Zasady efektywnej komunikacji.
6. Odpowiedzialność za manifestowane reakcje oraz za wypowiedane i pisane słowa.

Wymagania i cele szczegółowe kształcenia i wychowania:

Uczeń potrafi:

- przedstawić proces komunikacji społecznej,
- ukazać wartość sztuki porozumiewania się w życiu rodzinnym i społecznym,
- wyjaśnić znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej,
- określić, na czym polega umiejętność słuchania,
- omówić zasady udanej komunikacji.

Uczeń uświadomi sobie, że:

- każdy z nas winien być odpowiedzialny za wypowiedane i pisane słowa oraz za manifestowane *reakcje*.

5. Gdy trudno się porozumieć

Materiał nauczania:

1. Powszechność zjawiska rodzinnych sporów i nieporozumień; przyczyny.
2. Czym są spory i konflikty.

3. Skutki nierozwiązanych konfliktów w życiu rodzinnym i społecznym.
4. Zalety sytuacji konfliktowych i sporów.
5. Techniki rozwiązania spornych kwestii (np. metoda pięciu kroków).
6. Przepraszanie i przebaczenie.
7. Rodzice, dzieci i nieporozumienia.

Wymagania i cele szczegółowe kształcenia i wychowania:

Uczeń potrafi:

- wymienić źródła powstawania sporów i nieporozumień w rodzinie,
- odróżnić nieporozumienia od konfliktów,
- omówić skutki nierozwiązanych sporów i konfliktów w rodzinie, bliższym i dalszym otoczeniu,
- wskazać na atuty komunikacji otwartości i inne czynniki ułatwiające rozwiązywanie spornych kwestii,
- przedstawić sposoby rozwiązywania sporów,
- wyjaśnić, dlaczego przepraszanie i przebaczenie są bardzo ważne w relacjach międzyludzkich.

Uczeń uświadomi sobie, że:

- nieporozumienia z rodzicami bywają bolesne i trudne, ale najważniejsza jest miłość.

6. O presji rówieśniczej

Materiał nauczania:

1. Grupy rówieśnicze i ich atrakcyjność.
2. Presja rówieśnicza – przymusem wywieranym w konkretnym celu.
3. Asertywność sztuką mówienia NIE.
4. Odwaga i dzielność tych, którzy nie ulegają presji.
5. Sposoby odmawiania, by nie ranić drugiej osoby.
6. Trudne sytuacje życiowe przeżywane przez nastolatków.
7. Czym jest stres; objawy.

8. Sposoby radzenia sobie ze stresem.

Wymagania i cele szczegółowe kształcenia i wychowania:

Uczeń potrafi:

- określić, na czym polega atrakcyjność grup rówieśniczych,
- wyjaśnić, czym jest presja grupy i dlaczego trzeba się jej przeciwstawiać,
- podać definicję asertywności,
- uzasadnić, dlaczego stanowcze mówienie NIE wymaga dzielności i odwagi,
- wymienić sposoby asertywnego odmawiania
- określić, czym jest stres i jakie są objawy jego przeżywania,
- wskazać sytuacje stresowe,
- wymienić sposoby radzenia sobie ze stresem.

Uczeń uświadomi sobie, że:

- radzenie sobie z presją grupy i stresem pomoże uzyskać wewnętrzną równowagę i uodpornić na czynniki zagrażające zdrowiu psychicznemu

7. Zarządzanie sobą (lekcja dla grupy dziewcząt)

Materiał nauczania:

1. Planowanie zajęć i efektywne wykorzystywanie czasu.
2. Higieniczny tryb życia:
 - regularny sen,
 - higiena osobista,
 - stosowny ubiór.
3. Zasady zdrowego odżywiania.
4. Aktywność fizyczna i wypoczynek.
5. Własna odpowiedzialność za zdrowie i jakość życia.

Wymagania i cele szczegółowe kształcenia i wychowania:

Uczennica potrafi:

- określić, na czym polega zarządzanie sobą i efektywne wykorzystywanie czasu,

- ocenić rozkład swojego dnia,
- uzasadnić, dlaczego ważny jest higieniczny tryb życia,
- przedstawić znaczenie stosownego ubioru do różnych okoliczności,
- omówić zasady zdrowego żywienia,
- uzasadnić potrzeby aktywności fizycznej, szczególnie w okresie dorastania.

Uczennica uświadomi sobie, że:

- właściwa organizacja pracy i higieniczny tryb życia sprzyjają zdrowiu oraz dobremu samopoczuciu.

8. Zarządzanie sobą (lekcja dla grupy chłopców)

Materiał nauczania:

1. Planowanie zajęć i efektywne wykorzystywanie czasu.
2. Higieniczny tryb życia:
 - regularny sen,
 - higiena osobista,
 - stosowny ubiór.
3. Zasady zdrowego odżywiania.
4. Aktywność fizyczna i wypoczynek.
5. Własna odpowiedzialność za zdrowie i jakość życia.

Wymagania i cele szczegółowe kształcenia i wychowania:

Uczeń potrafi:

- określić, na czym polega zarządzanie sobą i efektywne wykorzystywanie czasu,
- ocenić rozkład swojego dnia,
- uzasadnić, dlaczego ważny jest higieniczny tryb życia,
- przedstawić znaczenie stosownego ubioru do różnych okoliczności,
- omówić zasady zdrowego żywienia,

- uzasadnić potrzeby aktywności fizycznej, szczególnie w okresie dorastania.

Uczeń uświadomi sobie, że:

- właściwa organizacja pracy i higieniczny tryb życia sprzyjają zdrowiu *oraz dobremu samopoczuciu*.

9. Mój styl to zdrowie (lekcja dla grupy dziewcząt)

Materiał nauczania:

1. Zdrowie – stanem dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego i społecznego (definicja WHO – Światowej Organizacji Zdrowia).
2. Zdrowie prokreacyjne, czyli zdolność przekazywania życia.
3. Czynniki wpływające na zdrowie prokreacyjne.
4. Obserwacja własnego organizmu i zgłaszanie rodzicom zdrowotnych zaburzeń.
5. Pierwsza wizyta u ginekologa.

Wymagania i cele szczegółowe kształcenia i wychowania:

Uczennica potrafi:

- określić trzy wymiary zdrowia (wg definicji WHO),
- wskazać czynniki, od których zależy zdrowie prokreacyjne,
- uzasadnić potrzebę konsultacji lekarskiej w sytuacji zaburzeń zdrowotnych układu rozrodczego.

Uczennica uświadomi sobie, że:

- konieczna jest obserwacja własnego organizmu, zgłaszanie rodzicom swoich niepokojów i jeśli zaistnieje potrzeba, konsultacja i leczenie u lekarza *specjalisty*.

10. Mój styl to zdrowie (lekcja dla grupy chłopców)

Materiał nauczania:

1. Zdrowie – stanem dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego i społecznego (definicja WHO – Światowej Organizacji Zdrowia).
2. Zdrowie prokreacyjne, czyli zdolność przekazywania życia.
3. Czynniki wpływające na zdrowie prokreacyjne: właściwe odżywianie, aktywność fizyczna, abstynencja od alkoholu i papierosów.

4. Obserwacja własnego organizmu i zgłaszanie rodzicom zdrowotnych zaburzeń.

5. Leczenie u lekarza specjalisty

Wymagania i cele szczegółowe kształcenia i wychowania:

Uczeń potrafi:

- określić trzy wymiary zdrowia (wg definicji WHO),
- wskazać czynniki, od których zależy zdrowie prokreacyjne,
- uzasadnić potrzebę konsultacji lekarskiej w sytuacji zaburzeń zdrowotnych układu rozrodczego.

Uczeń uświadomi sobie, że:

- konieczna jest obserwacja własnego organizmu, zgłaszanie rodzicom swoich niepokojów i jeśli zaistnieje potrzeba, *konsultacja* i leczenie u lekarza specjalisty.

11. Dojrzewam do kobiecości (lekcja dla grupy dziewcząt)

Materiał nauczania:

1. Być kobietą, być mężczyzną.
2. Dojrzewanie dziewcząt w perspektywie macierzyństwa.
3. Niewłaściwe odżywianie zaburzeniem funkcjonowania organizmu:
 - anoreksja,
 - bulimia.
4. Akceptacja siebie i swojej kobiecości.

Wymagania i cele szczegółowe kształcenia i wychowania:

Uczennica potrafi:

- podać istotne cechy kobiecości i męskości,
- wskazać zmiany fizyczne, które przygotowują organizm dziewcząt do roli macierzyństwa,
- uzasadnić, że niewłaściwe odżywianie zaburza rozwój (anoreksja, bulimia),
- wyjaśnić znaczenie akceptacji swojej płci.

Uczennica uświadomi sobie, że:

- w okresie dojrzewania uwydatniają się i kształtują cechy specyficzne dla kobiet.

12. Dojrzewam do męskości (lekcja dla grupy chłopców)

Materiał nauczania:

1. Być mężczyzną, być kobietą.
2. Dojrzewanie chłopców w perspektywie pełnienia przyszłych życiowych ról.
3. Niewłaściwe odżywianie, używki, niewłaściwy tryb życia zagrożeniem dla zdrowia i kondycji nastolatka.
4. Akceptacja siebie i swojej męskości.

Wymagania i cele szczegółowe kształcenia i wychowania:

Uczeń potrafi:

- podać istotne cechy męskości i kobiecości,
- wskazać zmiany fizyczne, które przygotowują organizm chłopca do pełnienia przyszłych życiowych ról,
- uzasadnić, że właściwe odżywianie i prowadzony tryb życia decydują o zdrowiu i kondycji nastolatka,
- wyjaśnić znaczenie akceptacji swojej płci.

Uczeń uświadomi sobie, że:

- jego przyszłość istotnie zależy od przyjętego stylu życia wolnego od używek.

13 Mam swoją godność (lekcja dla grupy dziewcząt)

Materiał nauczania:

1. Człowiek istotą wielowymiarową.
2. Szacunek dla ciała w kontekście godności człowieka.
3. Naturalna potrzeba intymności.
4. Zachowania, które łamią prawo do intymności.
5. Sytuacje, które naruszają intymność.

6. Asertywność wobec próby naruszenia sfery intymnej (odmowa, jednoznaczne i bezsłowne komunikaty).

7. Strony pornograficzne :

- pornografia przedmiotowym traktowaniem człowieka,
- możliwość szybkiego uzależnienia od pornografii
- przepisy prawa (art. 200 par. 3 KK).

8. Wypracowanie postawy czujności wobec dwuznacznych zachowań innych osób.

Wymagania i cele szczegółowe kształcenia i wychowania:

Uczennica potrafi:

- określić czym jest wielowymiarowość człowieka,
- wyjaśnić, na czym polega poczucie własnej godności,
- określić, czym jest szacunek dla ciała w kontekście godności,
- przedstawić naturalną potrzebę człowieka do zachowania intymności,
- określić zachowania, które łamią prawo do intymności,
- uzasadnić konieczność kształtowania postawy szacunku wobec siebie i innych,
- wymienić sposoby odmowy wobec próby naruszenia intymności,
- podać przykłady postawy czujności wobec dwuznacznych zachowań.
- uzasadnić, dlaczego NIE dla pornografii.

Uczennica uświadomi sobie, że:

- przewidywanie niebezpiecznych sytuacji i asertywna postawa może ją uchronić przed zachowaniami, które mogą okazać się *niebezpieczne*.

14. Mam swoją godność (lekcja dla grupy chłopców)

Materiał nauczania:

1. Człowiek istotą wielowymiarową.
2. Szacunek dla ciała w kontekście godności człowieka.
3. Naturalna potrzeba intymności.

4. Zachowania, które łamią prawo do intymności.
5. Sytuacje, które naruszają intymność.
6. Asertywność wobec próby naruszenia sfery intymnej (odmowa, jednoznaczne i bezsłowne komunikaty).
7. Strony pornograficzne:
 - pornografia przedmiotowym traktowaniem człowieka,
 - możliwość szybkiego uzależnienia od pornografii,
 - przepisy prawa (art. 200 par. 3 KK).
8. Konieczność wypracowania postawy czujności wobec dwuznacznych zachowań innych osób.

Wymagania i cele szczegółowe kształcenia i wychowania:

Uczeń potrafi:

- określić czym jest wielowymiarowość człowieka i na czym polega poczucie własnej godności,
- określić, czym jest szacunek dla ciała w kontekście godności,
- przedstawić naturalną potrzebę człowieka do zachowania intymności,
- określić zachowania, które łamią prawo do intymności,
- uzasadnić potrzebę szacunku wobec siebie i innych,
- wymienić sposoby odmowy wobec próby naruszenia intymności,
- podać przykłady postawy czujności wobec dwuznacznych zachowań.
- uzasadnić, dlaczego NIE dla pornografii,
- Podać przepisy prawa (KK), które udostępnianie pornografii nieletnim kwalifikuje jako przestępstwo.

Uczeń uświadomi sobie:

- asertywna postawa może uchronić przed zachowaniami, które mogą go narazić na *niebezpieczeństwo*.

15. Media – wybieram świadomie, korzystam bezpiecznie

Materiał nauczania:

1. Zalety środków masowej komunikacji.

2. Mechanizmy manipulacji w reklamie.

3. Kontakty wirtualne a fizyczna obecność:

- kreowanie siebie zgodnie z aktualnymi trendami,
- „lajki” i lęk przed utratą polubień,
- „sieciowi” znajomi,
- Fake newsy.

4. Bierne korzystanie z mediów:

- brak refleksji i analizy treści,
- przyzwyczajenie i uzależnienie.

Wymagania i cele szczegółowe kształcenia i wychowania:

Uczeń potrafi:

- omówić zalety środków masowej komunikacji,
- dostrzec mechanizmy manipulacji w reklamie,
- ocenić wagę kontaktów wirtualnych i porównać z kontaktami społecznymi (koledzy, przyjaciele) w realu,
- krytycznie ocenić sieciowe informacje,
- omówić zagadnienie odpowiedzialnego korzystania z mediów elektronicznych.

Uczeń uświadomi sobie, że:

- refleksyjne podejście do mediów i analiza proponowanych treści może uchronić przed poddaniem się manipulacji i uzależnieniem.

16. Stalking, hejting, cyberprzemoc (lekcja dla grupy dziewcząt)

Materiał nauczania:

1. Ryzyko uzależnienia:

- silna potrzeba korzystania z Internetu,
- osłabienie samokontroli,
- spędzanie coraz większej ilości czasu on-line,

- rozdrażnienie przy próbach ograniczenia korzystania.

2. Zasady roztropnego korzystania z mediów.

3. Cyberprzemoc i stalking.

4. Nękanie, wyśmiewanie i hejt w przestrzeni wirtualnej.

5. Zasady etyczne w mediach.

Wymagania i cele szczegółowe kształcenia i wychowania:

Uczennica potrafi:

- przedstawić ryzyko uzależnienia od Internetu,
- omówić zasady roztropnego korzystania z mediów,
- krytycznie ocenić sieciowy ekshibicjonizm,
- scharakteryzować zjawisko cyberprzemocy i stalkingu,
- podać listę argumentów, dlaczego NIE dla hejtu w mediach społecznościowych.

Uczennica uświadomi sobie, że:

- kultura bycia i zasady etyczne powinny obowiązywać *również w sieci*.

17. Stalking, hejting, cyberprzemoc (lekcja dla grupy chłopców)

Materiał nauczania:

1. Ryzyko uzależnienia:

- silna potrzeba korzystania z Internetu,
- osłabienie samokontroli,
- spędzanie coraz większej ilości czasu on-line,
- rozdrażnienie przy próbach ograniczenia korzystania.

2. Zasady roztropnego korzystania z mediów.

3. Cyberprzemoc i stalking.

4. Nękanie, wyśmiewanie i hejt w przestrzeni wirtualnej.

5. Zasady etyczne w mediach.

Wymagania i cele szczegółowe kształcenia i wychowania:

Uczeń potrafi:

- przedstawić ryzyko uzależnienia od Internetu,
- omówić zasady roztropnego korzystania z mediów,
- krytycznie ocenić sieciowy ekshibicjonizm,
- scharakteryzować zjawisko cyberprzemocy i stalkingu,
- podać listę argumentów, dlaczego NIE dla hejtu w mediach społecznościowych.

Uczeń uświadomi sobie, że:

- kultura bycia i zasady etyczne powinny obowiązywać również w sieci.

18. Jak mogę ci pomóc?

Materiał nauczania:

1. Osoby z niepełnosprawnościami, chore, samotne – w rodzinie oraz bliższym i dalszym otoczeniu.
2. Potrzeba stworzenia chorym i niepełnosprawnym dobrych warunków do życia i rozwoju.
3. Problem nudy.
4. Mobilizacja do aktywności indywidualnej, zaangażowanie się w stowarzyszeniach udzielających pomocy osobom potrzebującym.
5. Sposoby wsparcia osób potrzebujących w ramach wolontariatu.
6. Sposoby wyrażania prośby.

Wymagania i cele szczegółowe kształcenia i wychowania:

Uczeń potrafi:

- przedstawić trudne sytuacje z życia rodzinnego, które wymagają wsparcia najbliższych, udzielenia pomocy, okazania miłości,
- wskazać osoby z bliższego i dalszego otoczenia wymagające opieki, zainteresowania się nimi, psychicznego wsparcia,
- przedstawić sposoby radzenia sobie z doświadczeniem nudy,
- zaproponować formy zaangażowania się w działalność wolontariatu i organizacji, które z założenia pomagają i wspierają potrzebujących.

Uczeń uświadomi sobie, że:

- zdarzają się nieraz ludziom z naszego otoczenia trudne sytuacje życiowe, a wtedy osobiste zaangażowanie i pomoc mogą przynieść im ulgę, wyzwolić dobro, które daje również pomagającym *radość i satysfakcję*

19. Czasami pod górkę. Trudności w okresie dojrzewania

Materiał nauczania:

1. Przełamanie nieufności i pokonanie wstydu, aby zwrócić się o pomoc.
2. Instytucjonalna i społeczna pomoc w trudnych sytuacjach życiowych:
 - problemy związane z nauką,
 - problemy związane z dojrzewaniem,
 - niska samoocena,
 - problemy ze zdrowiem,
 - cyberprzemoc, hejt,
 - trudne sytuacje rodzinne: choroby, ubóstwo, bezrobocie.
3. Adresy poradni i instytucji niosących pomoc w trudnych sytuacjach życiowych.

Wymagania i cele szczegółowe kształcenia i wychowania:

Uczeń potrafi:

- uzasadnić, dlaczego trzeba przełamać nieufność przy prośbie o pomoc,
- zwerbalizować problemy, które często nurtują młodych ludzi,
- przekazać swoje wątpliwości najbliższym, by dowiedzieć się, o sądzą o przedstawionych problemach,
- wskazać specjalistów, do których można udać się po pomoc,
- odnaleźć w Internecie adresy poradni i instytucji udzielających pomocy w trudnych sytuacjach życiowych.

Uczeń uświadomi sobie:

- osoba przeżywająca trudności i kryzysy może liczyć na życzliwość i wsparcie kompetentnych *osób i instytucji*.